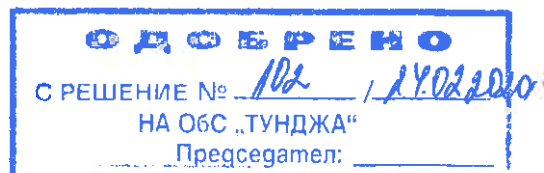

ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА „ТУНДЖА“ 2020 год.

Програмата за развитие на туризма в община „Тунджа“ се приема на основание чл. 11 ал. 1 от Закона за туризма, в съответствие с приоритетите на Областната стратегия за развитие 2014 - 2020 г. и съобразно задачите на Общинския план за развитие и съществуващите местни туристически ресурси и потребности .

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО

Географско положение

Община „Тунджа“ се намира в Югоизточна България и заема площ от 1 218,9 кв. км.

В административно отношение община „Тунджа“ се намира в област Ямбол като самостоятелна административно-териториална единица - община. Тя обхваща 44 от общо 109-те населени места в областта.

Общият брой на общините, с които граничи, е седем. На северозапад граничи с общините Сливен и Нова Загора /област Сливен/, на изток и на юг - с общините Стралджа и Елхово /област Ямбол/. В югозападна посока има обща граница с общините Тополовград и Раднево, разположени в областите Хасково и Стара Загора. В северната си част община „Тунджа“ оконтурява самостоятелно обособената община Ямбол.

Административният център на община „Тунджа“ е в град Ямбол. Максималното разстояние на населени места до общинския център е 45 км.

Общината има удобно транспортно-географско разположение. През ГКПП „Лесово“ се осъществява транспортна връзка между Р Турция и Р България по направление на първокласен път I-7. По него се осъществява и връзка с автомагистрала „Тракия“, която преминава през територията на общината.

Благоприятна предпоставка за развитие на туризъм на територията на община „Тунджа“ е близостта ѝ до черноморското крайбрежие и българо-турската граница.

ПРИРОДЕН ПОТЕНЦИАЛ И ПРИРОДО-КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Релеф

Релефът на община „Тунджа“ е предимно низинен, преминаващ в хълмисти възвишения в североизточната и в западната периферия. Територията обединява части от Средно-Тунджанското поречие с източните хълмисти разклонения на Сърнена Средна гора, Свети Илийските, Манастирските възвишения и западните хълмисти повърхнини на Бакаджиците. Територията е заета предимно от обработваеми земи..

Климатът в общината е от преходно-континентален тип. Важна роля за формирането му играе близостта на Черно и Средиземно море. Главната Старопланинска верига ограничава нахлуването през зимата на студени въздушни

маси от север. Характерен за региона е южният вятър „беломор“, който духа по долината на река Тунджа.

Климатичните фактори – температура, валежи, ветрове, влажност и други създават подходящи условия за почивка и туризъм през всички сезони. За развитието на туризма в общината е от голямо значение и липсата на сериозни замърсители на атмосферата. Чистият въздух в селата, разположени около Свети Илийските и Манастирските възвишения, създава подходящи условия за пълноценна почивка и възстановяване на хората от замърсяванията в големите градове.

Водни ресурси

Речната мрежа в пределите на община Тунджа се отнася към източната част на Егейския водосборен басейн и се формира от средното поречие на река Тунджа /ляв приток на Марица/, по-големите ѝ притоци - р. Мочурица и р. Калница, както и някои малки притоци от водосбора на р. Сазлийка /ляв приток на Марица/. На територията на общината са изградени над 100 микроязовира, използвани за рибопроизводство и частично за напояване. Микроязовирите и реките са подходящи за спортен риболов.

Защитени територии и биоразнообразие

Общината се характеризира с богато разнообразие от растителни видове. Най-разпространени са дъб, топола, клен, ясен, акация, явор, черен бор, габър, върба и борови масиви. В горските територии се срещат много диворастящи лечебни растения - жълт кантарион, бял равнец, мащерка, лайка и много други, което ги прави изключително подходящи за пешеходен туризъм.

По данни на МОСВ в обхвата на община „Тунджа“ са обявени следните защитени територии съгласно ЗЗТ /ДВ, №133/1998/:

- Резерват „Горна Топчия“ /включва землището на с. Коневец/;
- Защитена местност „Веселиновска гора“ /с. Веселиново/;
- Защитена местност „Дебелата кория“ /с. Тенево/;
- Защитена местност „Лонгозите“ /с. Коневец/;
- Защитена местност „Търнавски Бакаджик“ /с. Победа, с. Търнава/;
- Природна забележителност „Тетралъка“ /с. Симеоново/.

По данни на МОСВ територията на община „Тунджа“ включва следните защитени зони по Натура 2000:

- 33 Адата-Тунджа - BG0002094 за защита на птиците /в т.ч. царски орел, малък воден бик, белоопашат мишелов, малък корморан, орел рибар, горска чучулига, бяла чапла и др./;
- 33 Бакаджиците - BG0000402 за защита на местообитанията на Балканско-панонски благуново-церови гори, Източни гори от космат дъб, Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 33 река Мочурица - BG0000196 за защита на местообитанията на Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик /Festuco-Brometalia/, низинни сенокосни ливади, Панонски солени степи и солени блата;
- 33 река Овчарица - BG0000427 за защита на местообитанията на сухи тревни и храстови съобщества;
- 33 Тунджа 1 - BG0000192 за защита на местообитанията на Панонски солени степи и солени блата, Крайречни смесени гори от Quercus robur, Ulmus laevis и Fraxinus excelsior или Fraxinus angustifolia, Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior;

- 33 Тунджа 2 - BG0000195 за защита на местообитанията на Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia*, Крайречни галерии с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*;
- 33 Сакар - BG0002021 за защита на птиците /сред които царски орел, малък воден бик, белоглав лешояд, белоопашат мишелов, белочела сврака, голям маслинов присмехулник и др./;
- 33 Сакар - BG0000212 за защита на местообитанията на Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик /*Festuco-Brometalia*/, Балканско-панонски благуново-церови гори, Източни гори от космат дъб;
- 33 Светиилийски възвишения - BG0000401 за защита на местообитанията на Балканско-панонски благуново-церови гори, Източни гори от космат дъб;
- 33 язовир Овчарица - BG0002023 за защита на птиците /в т.ч. малък корморан, голяма бяла чапла, горска чучулига, кърдроглав пеликан, поен лебед и др./.

Община „Тунджа“ е сред най-големите по територия административни единици в България. Географското разположение на общината създава отлични предпоставки за разгръщането на активна стопанска дейност и развитие на ефективно сътрудничество на всички нива в областта и района. Основно значение в тази насока има разработването и прилагането на обоснована и ресурсно осигурена инфраструктура - главно транспортна, и икономическа политика, ориентирана към земеделие, животновъдство и алтернативен туризъм.

ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

В структурата на общинската икономика най-голям дял заема развитието на растениевъдството и животновъдството. В по-малка степен са развити дейности на преработвателната промишленост във връзка наличната ресурсна база от земеделски и животински произход. Третият сектор са предимно здравни, социални, образователни, туристически услуги и търговия.

За развитие на растениевъдството способстват благоприятните природни дадености - сравнително мекият климат и плодородните черноземи, чернозем-сморници и алувиални почви по поречието на р. Тунджа, които са подходящи за отглеждането на най-разнообразни зърнено-житни, зърнено-бобови култури, зеленчуци, технически и етерично маслени култури, овощни насаждения и лозя.

Животновъдството е вторият по големина и значение отрасъл от селското стопанство на общината. Добре развити са птицевъдството, млечното и месно говедовъдство, овцевъдството, козевъдството, свиневъдството и пчеларството.

На територията на общината съществуват възможности за промишлено развъждане и улов на сладководни риби.

Автентичната среда, натуралните продукти и заниманията със земеделие или животновъдство, създават реална възможност за поминък на населението чрез развитие на селския туризъм.

На база произведената селскостопанска продукция в общината са разкрити и развиват своята дейност множество частни фирми и кооперации, които произвеждат хляб, хлебни и сладкарски изделия, брашно и фуражни смеси, сирене, кашкавал, месо и месни продукти, вино, спиртни и безалкохолни напитки. Голяма част от продукцията се реализира в региона и в страната. На външните пазари се изнася предимно гъши дроб, вино, сирене, кашкавал, мед и риба.

Общо горските територии на територията на община „Тунджа“ са 12 252 ха, от които 6139 ха са Държавен горски фонд, 2857 ха са на община „Тунджа“.

ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Територията на община „Тунджа“ се пресича от автомагистрала „Тракия“, която е част от транс-европейски транспортен коридор № 8 Бари/Бриндизи - Дуръс/Вльора - Тирана - Скопие - София - Пловдив - Стара Загора - Сливен - Бургас/Варна. Общината има удобен транспортен достъп до най-големите градове в страната.

Републиканската пътна мрежа в община „Тунджа“ е представена от пътища I-ви, II-ри и III-ти клас. Първокласните пътища заемат най-малък дял в структурата на републиканската пътна мрежа и са част от пътните отсечки Сливен - Ямбол и Ямбол - пътен възел „Петолъчката“. Основна транспортна ос в община Тунджа е първокласен път I-7 в направление „Север-Юг“, който свързва ГКПП Силистра-Кълъраш на границата с Р. Румъния с ГКПП Лесово-Хамзабейли на границата с Р. Турция. През територията на община Тунджа преминават второкласен път II-53 Сливен - Ямбол - Средец, както и третокласните пътища III-536 Ямбол - Роза - Скалица и III-555 Нова Загора - Млекарево - Омарчево - Кермен - Безмер - о.п. Ямбол.

Второстепенни пътища осигуряват връзките на общината с областите Стара Загора и Хасково. До всяко населено място е осигурен ежедневен автобусен превоз.

През територията на Общината преминава ж.п. линията от София за Бургас с разклонение през Карнобат за Варна. Ж.п. линия свързва и общинските центрове Ямбол и Елхово, която към момента не е в експлоатация.

През община Тунджа преминава трасето на една от най-важните ж.п. линии в страната - VIII-ма главна ж.п. линия Пловдив - Стара Загора - Нова Загора - Кермен - Ямбол - Бургас, която преминава по трасето на транс-европейски транспортен коридор № 8. Железопътната линия се движи в посока „запад-изток“ и има важна промишлено-транспортна и туристическа функция. Нейната дължина в рамките на общината е 36,6 км.

Местоположението на община „Тунджа“ в съчетание с релефа и надморската височина са изключително благоприятни за развитието и оптимизирането на конфигурацията на транспортната междуселищна мрежа.

Електроенергийната система в община „Тунджа“ е добре развита. Електрическите подстанции, които захранват общината са изградени както в рамките на гр. Ямбол, така и в населени места на общината. Няма населени места от общината без електрозахранване или мощността му да е недостатъчна.

Има добре развита съобщителна мрежа и мрежа от пощенски станции и агентства. Покритието на мобилните оператори на територията на общината е 98 %. Всички населени места имат интернет достъп.

Всички населени места са водоснабдени на 100%, с частично изградени канализационни мрежи. На територията на общината има действащи 5 пречиствателни станции за отпадни води.

КУЛТУРА И ТРАДИЦИИ

Община „Тунджа“ полага специални грижи за развитието и съхраняването на културата, осъществявайки богат и разнообразен Културен календар. В организирането и провеждането на празниците, включени в него, активно участват народните читалища, а също така клубовете на пенсионера, младежки организации. На територията на общината развиват дейност 40 читалища с обществени библиотеки, 39 клуба на пенсионера, 11 регистрирани младежки организации и 3 неформални такива. Има 10 информационни центъра оборудвани с най-съвременна компютърна техника и софтуер, като достъпът до услугите в тях е безплатен. Изключително интензивна е и художествената самодейност.

Тунджанските самодейни колективи са носители на многобройни престижни отличия от национални, международни фестивали, като продължават участват и завоюват нови такива. На територията на общината развива дейност единственият в областта професионален фолклорен ансамбъл „Тунджа“, който е с дългогодишна история и традиции в танцовото, певческото и музикално изкуство.

През 2019 г. в Културния календар на общината се включиха и нови събития, сред които и Националният кукерски празник „Кукериада – Тунджа, Долината на кукерите“. Той се проведе в периода 22-24 февруари 2019 г. в село Чарган и в останалите тунджански села с кукерски традиции. Неговата цел бе да бъде съхранена, представена и популяризирана уникалната и характерна кукерска традиция в България в нейните автентични форми и прояви, като част от европейската културна съкровищница и световното културно наследство, както и като основа за развитие на туризма и патриотично възпитание на подрастващите.

През 2020 г. Общините „Тунджа“ и Ямбол отново обединяват усилията си в организацията и провеждането на Международния маскарден фестивал „Кукерландия“, който ще се проведе в периода 27 февруари – 1 март. Планира се, наред с дефилетата в градската градина на Ямбол, на 29 февруари и 1 март, в община „Тунджа“ да се проведе Националният кукерски празник „Кукериада“ като неразделна част от Международния маскарден фестивал „Кукерландия“. „Кукериада“ няма да има състезателен характер, в празника ще участват селектирани групи от подалите заявки за ММФ „Кукерландия“. В населените места на община „Тунджа“, заедно с местните маскарadni традиции, жителите и гостите ще могат да се насладят и на кукерски обичаи от други краища на страната, както и на чуждестранни гостуващи групи. На 1 март в село Кабиле се планира да бъде проведен и празникът „Деца играят на кукери“ с ритуалното предаване на традицията между поколенията, а в същия ден в село Генерал Инзово ще се състои „Джамал – празник на обичая Камила“ с участието на местни и гостуващи групи.

Красотата на кукерските игри и съхранените традиции на територията на община „Тунджа“ имат голям потенциал за развитието на фестивален, културен и селски туризъм. Изнесените празници по населени места са възможност да бъде представена съхранената традиция в тунджанските села и да се популяризира общината като привлекателна дестинация.

През 2020 г. ще продължи публикуването на информация за кукерските групи, информация за общината, анонси за предстоящи културни събития на създадените фейсбук-страница и сайт на „Кукериада“. Интернет предоставя големи възможности за комуникация с големи потребителски аудитории. Промотирането на предстоящи събития, снимки от такива и други, популяризиращи община „Тунджа“ тепърва все повече ще се разгръща в социалните мрежи и интернет.

Община „Тунджа“ организира богата програма посветена на 22 април- Ден на община „Тунджа“, който е и Международен ден на Земята. В пъстрата палитра от прояви са включени събития, популяризиращи тунджанския фолклор и традиции, които се провеждат в населените места на общината/ напр. Водим бъдещето за ръка“, детска асамблея „Тунджа – творчество и красота“ , „Тунджански литературни дни“ и други/. На Празника на община „Тунджа“ се връчват годишните награди на общината за стопанска инициатива, за постижения в спорта, „За граждански принос“, златен и сребърен герб на общината.

Проявите в празничната декада, но и като цяло богатата гама от културни мероприятия, фестивали, празнични чествания с местен, регионален и национален характер, включени в Културния календар на Община „Тунджа“, представляват добра предпоставка за привличането на туристи. Част от тези мероприятия са:

- Празникът на виното в с. Скалица, на който се извършва ритуалното зарязване на лозата и се организират конкурси за вино и ракия. Празникът се радва на голям интерес от жители и гости на селото.

- Българо-гръцки събор в с. Голям манастир/ Събор на българи и гърци с корен от селата Генерал Инзово и Голям манастир, който се провежда в живописната местност „Църквичката“ на Манастирските възвишения.

- Пролетен празник на коня и конния спорт / Тодоровден/ в с. Тенево, който също прилича много участници и гости извън пределите на общината. На него се провеждат атрактивни надпревари за впрегатни и спортни коне, избира се най-красив кон и др.

- Пролетният празник на хармонията и красотата „От Цветница до Гергьовден“ с конкурси за автентичен обичай, костюм, обреден хляб, великденски яйца, гергьовски люлки; за индивидуални изпълнители. „От Цветница до Гергьовден“ е утвърдена във времето проява, чиято цел е съхраняване и утвърждаване в съвременния начин на живот на фолклорното изкуство (песенно, танцово, музикално, обредно и др.), предоставяне на възможност на самодейните колективи за изява, да получат признание за труда си, за съхранение и популяризиране на песните, танците и обредите на своите населени места и региони. През 2019 г. бе неговото Двадесето издание, в рамките на което се проведе и Пролетното надиграване „Ромбана“, като проявата е включена в Културния календар на община „Тунджа“ и за 2020 г.

- Празникът на традициите „Модата се мени, фолклорът остава“ също привлича стотици жители и гости на общината, за да се насладят на тунджанското танцово, музикално, кулинарно и приложно изкуство. Гостите имат възможност да разгледат Акбунарската къща, да опитат храни по традиционни и изпитани рецепти, в обособени за тунджанските села кътове, които създават уют и атмосфера. Специално обособените кътове на селата дават възможност за гости и туристи да усетят атмосферата на всяко тунджанско село – със своите носии, гостоприемство и ястия.

В община „Тунджа“ се организират пленери, чествания на годишнини на бележити личности и събития, провежда се Младежки фестивал в с. Безмер, както и много други мероприятия. По повод Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост - 24 май, се връчва и общинската награда „Джон Атанасов“.

Община „Тунджа“ е побратимена с община Домоку - Република Гърция, с Руза/ Рузки административен район - Русия/, община Болград - Република Украйна, община Къркларели - Република Турция, община Мангуалде - Португалия и Варта - Република Полша. Международните културни контакти продължават да се развиват с обмен на самодейни формации и художествени състави.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА „ТУНДЖА“

Туризмът и туристическите дейности съчетават множество услуги като транспорт, хотелиерство и ресторантьорство, анимации, културни прояви и др. Всички те строго погледнато принадлежат към отделни подсектори, но нито един самостоятелно не обхваща цялостно смисъла на понятието туризъм. Поради това, с оглед структурната преориентация на община Тунджа, насочена към използване на възможностите за развитие на алтернативен туризъм, той се отделя в самостоятелна точка, подчертаваща неговото бъдещо по-важно значение.

Територията притежава потенциал за развитие на различни видове туризъм, сред които: културно-исторически и културно-познавателен, природен/екотуризм/, ловен и риболовен, велотуризм. Река Тунджа създава

добри възможности за развитие на водния туризъм. Наличието на 44 населени места от селски тип създава добри предпоставки за оползотворяване потенциала за развитие на селски туризъм в голяма част от селищата в общината.

Особеностите на агроклиматичния потенциал създават условия за развитие на винарството и за практикуване на винен туризъм. Местните винарски изби са специализирани в производството на редица висококачествени вина, сред които се открояват червени вина от сортовете Каберне Совиньон, Мерло и Сира. Налице са възможности за комбиниране между селски туризъм и дейности като велосипедни маршрути, спортен риболов, посещение на културни и природни забележителности организирани в туристически маршрути.

Реализирания проект „Тонзос – Магията на Тунджа“ – Маркетинг на туристическа дестинация Тунджа – Стралджа – Ямбол – Болярово” има основополагащо значение за привличане на туристи и създаване на възможности за практикуване на различни алтернативни видове туризъм. Проектът бе реализиран от община „Тунджа“ като водеща организация, по Оперативна програма „Регионално развитие”, а партньори бяха общините Ямбол, Стралджа и Болярово. В рамките на проекта бяха разработени 5 туристически маршрута – един общ и по един за всяка една община и 5 туристически пакета. Изработени са 3D продукти с триизмерно съдържание на новите комплексни туристически маршрути в региона. Изработените туристически маршрути са поместени на сайта на община „Тунджа“ – Туризмът в община „Тунджа“.

Проектът „Тунджа и Сулоглу – Зелено бъдеще”, по Програмата за транс-гранично сътрудничество също допринесе за постигането на устойчиво развитие, базирано на сътрудничеството между Община Тунджа и Съюза на Сулоглу, за предоставяне на услуги на селата за изпълнението на инвестиции, ориентирани към опазване на природните ресурси в транс-граничния регион като фактор за неговото утвърждаване и атрактивна дестинация за екологосъобразен туризъм, а така също и за подобряване на транспортната достъпност до природните обекти и забележителности в местността „Бакаджик”.

Проектите по МИГ „Тунджа” - „Насърчаване на туристическите дейности”- Инвестиция в потенциала за развитие на културния и фестивален туризъм на територията на МИГ – Тунджа и „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” - Възстановяването на спортния комплекс в село Генерал Инзово, допринесоха за увеличаване на възможности за развитие на туризма в община „Тунджа”.

Отново в с. Генерал Инзово предстои да бъде изграден Приложен туристически и учебен център за развитие и съхраняване на местни традиции, обичаи и занаяти по одобрен за финансиране проект на община „Тунджа”, чиято реализация ще допринесе за популяризиране на местното културно наследство.

Културно–исторически туризъм

Най-древните следи от човешка култура, открити на територията на община „Тунджа”, датират от неолита. Те са намерени край с. Драма в местностите „Мерджумекя” и „Кайряка”. При проучването са открити култов окоп от средната бронзова епоха, площно селище от късния неолит и култовото място. Регистрирана е двуетажна къща и е реконструирана с пълният ѝ инвентар – повече от 200 съда. Това е най-голямата подобна находка в страната. Един от най-важните в научно отношение резултати е откриването на поселение от ранната бронзова епоха от култура Черна вода III за пръв път в Югоизточна България.

Античният град Кабиле е безспорно един от най-значимите археологически обекти на територията на община „Тунджа“. В края на II - началото на I хил. пр. н. е. около светилището на Богинята Кибела, на Зайчи връх, възниква селището Кабиле. Поради благоприятното си военно-стратегическо положение Кабиле бързо се разраства и се превръща във водещ икономически, религиозен и военно-политически център в Тракия. От началото на III в. пр. н. е. на това място е резиденцията на тракийските владетели Спарток и Скосток. Кабиле е единственият град от вътрешността на древна Тракия със собствено монетосечене и е един от най-важните римски военни лагери в провинция Тракия. В края на VI век градът е разрушен от аварите.

Посетителите на резервата могат да видят руините на Кабиле - един от най-значимите антични тракийски градове на територията на днешна България. Резерватът разполага със собствен музей, където на площ от 960 кв. м. е уредена постоянна експозиция, отразяваща историческото развитие на античния град. Към музея съществува и лекционна зала с 60 места за провеждане на научни симпозиуми, конференции и др.

В близост до село Кабиле, е разположен Девическият манастир „Рождество на Пресвета Богородица“. Малък, уютен, потънал в зеленина и цветя сред полето, той е място за отмора и уединение. Известен е в страната и чужбина благодарение на неизчерпаемия животворен извор – аязмо, с лековита вода. Храмовият му празник се отбелязва на 8 септември в чест на Рождество на Богородица. Манастирът разполага с хотелска част. По пътя към манастира има изградена и велоалея.

На територията на общината може да се развива и поклоннически туризъм, благодарение на запазените храмове и новопостроени такива : „Св. Богородица“ /в селата Ботево, Търнава, Маломир, Могила и Болярско/, „Св. Петка“ /в селата Меден кладенец, Роза и Калчево/, „Св. Димитър“ /в селата Бояджик, Видинци, Кукорево и Асеново/, „Св. Архангел Михаил“ /в селата Гълъбинци и Челник/, „Св. Въздв. Креста“ /с. Чарган/, „Св. Св. Кирил и Методий“ /в селата Каравелово, Миладиновци, Победа, Окоп/, „Св. Йоан Кръстител“ /с. Сламино/, „Св. Възнесение Господне“ /с. Коневец/, „Св. Йоан Рилски“ /с. Крумово/, „Св. Константин и Елена“ /с. Тенево/, „Св. Георги“ /с. Ханово/, „Св. София“ /с. Безмер/ и други .

Останки от късноантична и средновековна крепост могат да се видят на около 4 км. западно от с. Каравелово. Археологическите проучвания показват, че крепостта възниква през VI в. върху антично селище от II - I в. През IX - X в. са регистрирани няколко строителни периода на крепостната стена, вероятно като отглас от бурните събития и непрекъснатите българо-византийски стълкновения. Най-значителните преправки на крепостта са през XII в., когато дебелината на част от стената е удвоена. При проучване на вътрешното пространство на крепостта са открити две църкви, обществени и стопански постройки с богат инвентар. Крепостта съществува вероятно до 70-те години на XIV в., когато тази територия преминава във владение на османските нашественици.

Открити са останки от късноантична крепост северно от с. Голям манастир, в местността „Градището“. Крепостта е разположена върху най-високия връх от Манастирските възвишения с надморска височина от 600 м. Археологическите проучвания към този момент показват, че мястото е било обитавано в рамките на поне три епохи – ранно-желязна, късно-римска и ранно-византийска .

През територията на община „Тунджа“ преминава „Еркесията“ - българско погранично землено укрепление, с обща дължина около 142 км., от които около 60 км. са на територията на общината. То започва от брега на Бургаското езеро (южно от кв. Горно Езерово) и преминава през селата Дебелт, Житосвят, Люлин, Симеоново, Тенево, Генерал Инзово, Овчи кладенец, Обручище, Навъсен. Укреплението стига до левия бряг на р. Сазлийка. Състояло се е от земен вал и

дълбок ров. Източната половина на „Еркесията“, до р. Тунджа, вероятно е построена от хан Тервел след присъединяването на областта Загоре през 705 г., а западната, според сведенията на Сюлейманкьойския надпис, е направена в началото на IX в., по времето на хан Омуртаг.

През 2008 година по волята на скулптора Иван Колев, с корен от община „Тунджа“ и почетен гражданин на общината, негови творби са експонирани в Общински център за изкуство и извънучилищна дейност в с. Кабиле. За почитателите на изкуството и учениците особен интерес представляват уникални пластични решения на теми от анималистичната пластика, глаголически символи, съвременни композиционни решения, създадени върху основата на предмети от бита и културата на българина. В залите посетителите могат да видят освен фотосите на монументалните творби на автора, също и малка пластика, графични рисунки, акварели, пастели и др.

В залите се обучават деца от училищата на територията на община „Тунджа“ в дейности, свързани с изобразителното изкуство. Творбите на Иван Колев са школа за младите творци, създаващи им благоприятна среда и творческа атмосфера за работа.

С това национално богатство от художествени произведения община „Тунджа“ и село Кабиле се превръщат в любопитна туристическа дестинация, даваща възможност на ценителите и любителите на българското пластично изкуство да се запознаят с големия талант, огромната работоспособност и щедрост на скулптора Иван Колев.

Еко, вело и пешеходен туризъм

На 15 км. югоизточно от град Ямбол, на 515 м. надморската височина се намира една от най-красивите местности за отдих и почивка – лесопарк Бакаджик. Прекрасните природни дадености - климат с влажна пролет и прохладно лято, преминаващо беломорско течение, се отразяват много добре на бронхиално и астматично болни. Те могат да отседнат в хотелски комплекс „Ямболен“. Той разполага с добре обзаведена леглова база и ресторант. За провеждане на работни срещи е на разположение конферентна зала. В местността функционират и други места за настаняване.

В лесопарка през 1879 г. по заповед на генерал Михаил Скобелев, в знак на признателност към загиналите в Руско-турската освободителна война руси и българи, е построен храм-паметник „Св. Александър Невски“. Храмът е проектиран от руския архитект Александър Смирнов. Олтарът и иконите са изработени в Русия. На 12 март 1879 г. генерал Скобелев подарява кръст и голямо евангелие. Тук се съхранява и именития Заветен списък на загиналите в Освободителната война. Храмът е първият, построен в България непосредствено след Освобождението. До него се намира манастирът „Св. Спас“. Срещу храма, в тунел в скалите може да се разгледа параклиса „Исус и Самарянката“, в който има и аязмо. Според преданията, по време на издълбаването на скалния тунел, един от монасите сънувал, че от скалите ще бликне вода, която е лечебна, и след няколко дни монасите достигнали до изворчето.

В резултат на реализираният на територията на община „Тунджа“ проект по Програмата за трансгранично сътрудничество - „Тунджа и Сулоглу – Зелено бъдеще“, в лесопарк Бакаджик беше изграден и разкрит Посетителски център. Подобрена е транспортната достъпност до природните обекти и забележителности.

Планинските възвишения Бакаджиците са тясно свързани с имената на легендарни хайдути, действали по тези места в края на XVIII в. и в началото на

XIX в. - Индже Войвода и Кара Кольо. В тях са намирали убежище хайдушките чети на Панайот Хитов.

Само на 2 км. от Ямбол, на брега на река Тунджа, се намира мотел-ресторант/хотелски комплекс „Екатерина“. Той предлага вкусна храна и чудесни условия за уединение и отмора сред природата.

На 16 км от Ямбол, в с. Симеоново, се намира Хотелски комплекс "Вила Тракия". Комплексът разполага с открити басейни и СПА център. Предлага още и възможности за спорт, конферентна дейност, лични и бизнес тържества.

Селски туризъм

Интерес за любителите и почитателите на българския бит представлява етнографският комплекс „Старата Акбунарска къща“ в село Генерал Инзово. През 2019 г. се навършиха 40 години от откриването на комплекса, който представлява ансамбъл от сгради, пресъздаващи бита на акбунарци /по старото име на селото Ак бунар/. В трите зали са показани предмети и костюми, характерни за живота, занаятите и празниците на инзовци през над четиристотингодишната история на селото. Посетителите на комплекса могат да си направят снимки с традиционни костюми, да се учат да играят автентични местни хора, да свирят на народни инструменти, да вкусят традиционни ястия. „Старата Акбунарска къща“ се намира в началото на живописния и просторен парк на селото, където се провеждат различни мероприятия от Културния календар на община „Тунджа“.

В село Генерал Инзово се намира и гроба на прочутата българска пророчица баба Сребра. Всички нейни предсказания за събития след 150 - 200 и повече години са превърнати от народната памет в чудни легенди. И до днес местното население вярва, че допират до паметника ѝ помага на болни и нещастни.

На територията на община „Тунджа“ е бащината земя на гениалния американски учен от български произход, създателят на компютъра Джон Атанасов. Неговият род води началото си от село Бояджик. Паметникът и музейната сбирка „Джон Атанасов“ се намират в центъра на селото. Ликът на Джон Атанасов и паметник „Априлец“ /емблематичен за жителите на село Бояджик/, са изрисувани на част от фасадата на читалището при провеждането на общностен пленер в изпълнение на дейностите по проект „КОМПАС- Интегрирани мерки за социално включване в община „Тунджа“.

Воден туризъм

Красивата природа и богатата растителност около река Тунджа дават възможност за практикуване на воден туризъм. Изключително интересно е преминаването с лодка по средното течение на реката, което достига до местността „Даркая“, намираща се в близост до границата с Република Турция. Водният туризъм на територията на общината може да се реализира и по маршрути: с. Завой – гр. Ямбол; с. Тенево – с. Коневец и с. Коневец – гр. Елхово. И трите маршрута са от първа категория.

Ловен и риболовен туризъм

Районът на община „Тунджа“ предлага чудесни възможности за лов и риболов. За любителите на риболова в река Тунджа често са налични шаран, сом, щука, червенопера, кефал, а в микрорязовирите - шаран, толстолоб и бял амур.

На територията на цялата община запалените ловци могат да ловуват заек, фазан, яребици, тракийски кеклик, пъдпъдък, гургулица, диви патици, гъски. Има

също и вреден дивеч, като лисица, чакал и дива котка. Подходящ за лов на едър дивеч е районът на Манастирските възвишения в землищата на селата Миладиновци, Генерал Тошево и Голям манастир. В землището на с. Коневец, в местността „Ормана“ и в землищата на селата Завой и Кабиле също може да се ловува едър дивеч.

Винен туризъм

Изобилието от слънце и подходящите въздух и почви правят територията на община „Тунджа“ извънредно благоприятна за развитие на винарството и винен туризъм. Производството на вино в този регион датира още от времето на траките. Безспорна атракция за жителите и гостите на „Тунджа“ представлява дегустацията на вина, произведени от местните винарни.

Винарна „Марвин“ се намира до село Хаджидимитрово. Тя произвежда малки партиди, не повече от 4-5 хиляди бутилки от вид. Сокът, получен от ръчно браното грозде от собствени лозя се държи в бъчви от френски дъб, а в производството на вината са съчетани модерни технологии и най-добрите български традиции. Тук може да се опитат изключително качествени Каберне Совиньон, Сира, Мускат Отонел, Мерло, Пино Ноар, Шардоне, Алиготе.

Винарската изба „Балар“ е в района на с. Скалица, под Манастирските възвишения, където е и лозовият ѝ масив. Избата разполага със собствени лозови насаждания и произвежда бутиково вино със сортовете Каберне Совиньон, Мерло, Сира, Пети Вердо и други. Вината се произвеждат в ограничени серии и съзряват минимум шест месеца във френски дъбови бъчви. „Балар“ притежава уникална технология за създаване на витализирано вино.

Винарската изба „Шато Ботево“, село Ботево, е оборудвана с най-съвременни и високотехнологични съоръжения, които са гарант за производството на качествено вино. Капацитетът на винарната е годишна преработка на 750 тона грозде. Цикълът на производство обхваща всички технологични операции от началната преработка на гроздето до бутилирането му.

В землището на с. Меден кладенец са лозята на винарска изба „Вила Меден“. Тя предлага висококачествено грозде за винопроизводство и за директна консумация, както и вино. Сортовете лозя са: Сира, Каберне Совиньон, Мерло, Шардоне и др.

Вина, произведени от винарни на територията на община „Тунджа“ са носители на престижни национални и международни отличия.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА „ТУНДЖА“

1. Силни страни:

- Добри природни дадености. Наличие на изключително благоприятни природни ресурси за развитие на туризма – релеф, екологично чист климат, гори, водоеми, защитени зони, пейзажи, биоразнообразие, възможности за туристически маршрути;
- Възможности за съчетаване на различни форми на туризъм;
- Наличие на плодородни почви със съхранен потенциал и развит аграрен сектор
- Богато културно – историческо наследство;
- Спокойна и добра атмосфера за живот;
- Създаден цялостен туристически продукт на територията на общината;
- Интерес към закупуване на имоти в общината;

- Отсъствие на промишлени предприятия – потенциални замърсители на околната среда. Отсъствие на тежки екологични проблеми. Съхранена природа
- Наличие на водни басейни – язовири, басейни, реки;
- Традиции във фолклора и художествената самодейност. Много добро съжителство между различните етноси и религии;
- Реализирани проекти : „Тонзос – Магията на Тунджа” – Маркетинг на туристическа дестинация Тунджа – Стралджа – Ямбол – Болярово”
- Реализираният на територията на община „Тунджа” проект по Програмата за трансгранично сътрудничество - „Тунджа и Сулоглу – Зелено бъдеще”. Изграждане на Посетителски център
- Реализираните два проекта на МИГ „Тунджа” - „Насърчаване на туристическите дейности” - Инвестиция в потенциала за развитие на културния и фестивален туризъм на територията на МИГ – Тунджа и „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” - Възстановяване на спортен комплекс в село Генерал Инзово.

2. Слаби страни:

- Недостатъчна туристическа инфраструктура;
- Недостатъчна леглова база;
- Неразвита сфера на занаятите;
- Недостатъчна туристическа информация. Липса на културно-информационен център;
- Тенденция на намаляване и застаряване на населението;
- Недостатъчен интерес за развитие на селския туризъм;
- Липса на средства за поддържане на културните и исторически паметници;
- Липса на информация в български и международни туристически сайтове;
- Липса на кадри в областта на туризма и ниска квалификационна
- степен на местната работна сила;
- Инвеститорският интерес все още не се е фокусирал върху туристически услуги и атракции в региона;
- Наличие на нерегламентирани сметища, които създават лош имидж на общината.

3. Възможности:

- Наличие на предпоставки за производство на екологично чиста земеделска продукция;
- Незаети човешки ресурси;
- Развитие на селски и екологичен туризъм;
- Развитие на културен и събитиен туризъм;
- Развитие на винен туризъм;
- Развитие на ловен и риболовен туризъм;
- Развитие на балнео и лечебен туризъм;
- Изграждане и развитие на туристически атракции – спортен комплекс, площадки, басейни, тенис кортове, игрища;
- Ремонт и рехабилитация на пътища, водопроводни и канализационни мрежи;
- Проектиране и маркетинг на пешеходни маршрути с подходящи атракции и оборудване;

- Организиране на традиционни прояви през годината, посветени на различни и характерни за селищата от общината, местни обичаи;
- Периодично издаване рекламни материали, популяризиращи природните и културни дадености на общината – каталози, фотоалбуми, дипляни и др.

4. Заплахи:

- Възможно разнопосочно и стихийно развитие на туризма;
- Забавено решаване на екологични проблеми – замърсяване на реки и води;
- Еднообразно предлагане на туристически дейности;
- Разочарование на посетители и туристи от състоянието на инфраструктурата. Недостатъчно добро качество на услугите;
- Очаквания у местното население общината да поеме прекомерни ангажменти за развитието на туризма;
- Изтичане на човешки ресурси.

Като обобщение може да се направи изводът, че предимствата и недостатъците за развитието на туризма в общината са в състояние на взаимна уравновесеност. Няма непреодолими заплахи за развитието на туризма, по-скоро има не докрай оползотворен потенциал и ресурс за развитие на туристическата дейност. Програмата следва да се съсредоточи към преодоляване вътрешни трудности и ориентиране към максимално използване на съществуващите дадености.

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Стратегическа цел:

Стратегическата цел на развитието на туризма е утвърждаване конкурентоспособността и ефективността на туристическия сектор на община „Тунджа” посредством оптимално използване на наличните ресурси в съответствие с пазарните изискванията и потребителските очаквания за устойчиво развитие на туризма.

В изпълнение на стратегическата цел следва :

- Да бъдат подобрени условията за развитие на туризма на територията на общината;
- Да бъдат изградени и поддържани необходимите компоненти на обща и специализирана инфраструктура;
- Да бъдат повишени качеството и разнообразието на предлаганите туристически продукти и услуги, капацитетът и конкурентоспособността на туризма;
- Да се работи за утвърждаване на позитивен имидж на община „Тунджа” и повишаване на нейната разпознаваемост като привлекателна целогодишна дестинация с характерна идентичност, запазени културни традиции и съхранена природа;
- Позициониране на община „Тунджа” като туристическа дестинация с високо качество на предлагания туристически продукт и добавена стойност;

- Разумно използване на природната среда при създаването на условия за отдых и развлечение на жителите и гостите на общината с цел опазване на околната среда и устойчиво развитие;
- Насърчаване развитието на малкия и среден бизнес за инвестиции в сферата на туризма;
- Привличане и обучение на кадри в туристическия и обслужващ бизнес;
- Насърчаване на сътрудничеството между заинтересованите страни и създаване на възможности за развитие на партньорство;
- Увеличаване дела и качеството на специализираните видове туризъм, водещи до целогодишна и по-интензивна натовареност - културен (етнографски и поклоннически), еко и селски туризъм, ловен, воден, винен и др.

СЪБИТИЯ И ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА „ТУНДЖА” ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

1. Постоянна актуализация на информацията за туризма в сайта на общината - предоставяне на информация за туристическите обекти, маршрути, пакети и всички новости, свързани с туризма. Анонсиране на предстоящи културни прояви с потенциал за развитието на туризма.
2. Проследяване на всички изменения в законовата база, касаещи туризма и неговото развитие, както и организационната структура на държавно и регионално равнище.
3. Ремонт и модернизиране на поддържащата инфраструктура до туристическите обекти. Наличието на модерна и добре развита инфраструктура е необходимо условие за привличането на инвеститори в сферата на туризма, от една страна, а от друга за увеличаването на броя на посетителите.
4. Провеждане на кампании за поддържане и опазване чистотата на Общината, включително и всички туристически обекти и туристически пътеки и маршрути, съхраняване привлекателността на природните туристически ресурси и повишаване привлекателността на туристическите обекти. Включване в инициативата „Да изчистим България за един ден”.
5. Разработване и реализиране на проекти, подпомагащи устойчивото развитие на туризма на територията на община „Тунджа”. Кандидатстване за външно финансиране пред национални и международни донори /финансиращи организации/. Дейности по устойчивост на приключили проекти
6. Мониторинг за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община „Тунджа” за отчитане на тенденциите на база получени данни.
7. Провеждане на рекламна кампания в специализирани български и чуждестранни медии. Идентифициране на медии, които най-добре отразяват развитието на туризма в община „Тунджа” и представяне, чрез тях на стойностен рекламен продукт за общината.
8. Привличане на външни институции, структури и организации за реализация на съвместни проекти в областта на туризма, в рамките на публично-частно партньорство.

9. Проучване и предварително запознаване със значимите събития, провеждани на територията на страната в сферата на туризма, с цел подготовка и участие за представяне на общината, като уникална туристическа дестинация.

10. Участие в национални туристически борси и изложения и популяризиране на създадени туристически пакети и маршрути.

11. Актуализиране и изработване на нови рекламни материали - справочници, пътеводители, брошури, проспекти, указатели и др.

12. Развитие на читалищата като съвременни духовни центрове за разпространение на информация, знания, успешни практики и съхранение на местните традиции и подпомагане дейността и творчеството на местни дейци на културата, фолклорни и класически танцови и музикални състави, училищно творчество и туристически обекти за събиране на информация за местни традиции и културни забележителности в района.

13. Привличане на туристи както от страната, така и от чужбина, за участие и популяризиране на значими събития, свързани с историята, културата и традициите по време на официални празници и чествания на община „Тунджа“. Привличане на туристи в мероприятията, заложи в Културния календар за 2020 г. на община „Тунджа“, сред които :

- Национален кукерски празник „Кукериада – Тунджа, Долината на кукерите“ и съпътстващите го прояви. За 2020 г. Национален кукерски празник „Кукериада – Тунджа, Долината на кукерите“ ще се проведе в рамките на Международен маскарален фестивал „Кукерландия“ с организатори община Ямбол и община „Тунджа“
- Общински празник на виното
- Пролетен празник на коня и конния спорт в с. Тенево
- „От Цветница до Гергьовден“ - Пролетен празник на хармонията и красотата - конкурси за автентичен обичай, костюм, обреден хляб, великденски яйца, гергьовски люлки; за индивидуални изпълнители и Пролетно надиграване „Ромбана“
- Българо-гръцки събор
- Младежки фестивал „Тунджа – творчество и иновации“;
- Общински празник на традициите „Модата се мени, фолклорът остава“
- Празник на **самодейността** – надпяване и надиграване на самодейни колективи и други мероприятия - / Единен календар на община „Тунджа“ за проявите в областта на културата, образованието и спорта през 2020 г./

14. Изграждане на Туристически информационен център за целите на община „Тунджа“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Община „Тунджа“ е интересна и уникална туристическа дестинация.

Успешното изпълнение на заложените в програмата дейности е немислимо без наличието на работещо обществено-частно партньорство между местната власт, бизнеса, областните и национални браншови организации и НПО. Реализацията на Програмата за развитие на туризма на Община „Тунджа“ следва да се възприема като един непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи и адаптиране на съществуващите вече насоки за развитие и дейности към новите обстоятелства и условия.

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Необходимите средства за реализация на Програмата за развитие на туризма в община „Тунджа“ могат да бъдат осигурявани от следните източници:

- Общински бюджет;
- Такси от категоризацията на обектите;
- Средства от външни източници – фондове на ЕС, Програми на министерства и ведомства;
- Дарения.